

‘De rechtmatigheid van wet- en regelgeving is een oude liefde’

Afscheid Ron van Male

NTB 2020/75

Vanaf het ontstaan van het NTB in 1987 is Ron van Male redacteur van het blad geweest. Tot begin dit jaar was hij senior raadsheer bij de Centrale Raad van Beroep. Eerder was hij hoogleraar Staats- en bestuursrecht aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Van Male heeft vele bijdragen aan het NTB geleverd. Op deze plaats schrijft hij geen wetenschappelijk artikel en geen kroniek, maar vertelt hij een informeler en persoonlijker verhaal. Ter gelegenheid van zijn afscheid als redacteur blikt hij terug op het ontstaan van het tijdschrift. Daarbij komt ook het ontstaan van de Awb ter sprake, want het ontstaan van het tijdschrift is nauw verbonden aan ontstaan van deze wet. Verder belicht Van Male enige ontwikkelingen in het bestuursrecht, kijkt hij terug op zijn loopbaan en vooruit naar de vrije tijd die in het verschiet ligt.

‘Na mijn afstuderen in 1981 werd ik wetenschappelijk medewerker aan wat toen de Katholieke Hogeschool Tilburg heette, tegenwoordig Tilburg University. De vakgroep staats- en bestuursrecht was een ongedeelde vakgroep publiekrecht, waardoor ik mij zowel bij het bestuursrecht als het staatsrecht betrokken kon voelen. Het voordeel hiervan was dat de focus vooral ook gericht kon zijn op de con-

stitutioneelrechtelijke inbedding van het bestuursrecht. Het was een buitengewoon inspirerende omgeving. Onder meer Ernst Hirsch Ballin en Willem Konijnenbelt waren er hoogleraar, evenals Alis Koekkoek en Piet Gilhuis. Verder werkten er in die tijd nog Alex Brenninkmeijer, Adrienne de Moor-van Vugt en vele andere collega’s met sprankelende gedachten. Het was een groep mensen van divers pluimage, die gemeen hadden dat zij zeer begaan waren met het verder ontwikkelen van het bestuursrecht in Nederland. Want dat stond toen nog in de kinderschoenen, als je het vergelijkt met waar we nu zijn. In Tilburg ben ik doordrongen geraakt van de gedachte dat staats- en bestuursrecht beide bedoeld zijn om uitvoering te geven aan boven het systeem gelegen fundamentele rechtsbeginselen en rechtswaarden. In de vakgroep leerden we zien dat de grondslagen van het recht, de basale waarden en beginselen, door wetgeving, bestuur en rechter geconcretiseerd worden tot - uiteindelijk - rechtsvinding in een concreet, individueel geval. Als eerste is de wetgever aan zet om de beginselen te vertalen in werkbare regels. Het bestuur gaat die regels meer gedetailleerd uitwerken, door beschikkingen en andere besluiten. De rechter tenslotte is geroepen om te komen tot een redelijke en billijke oplossing in concrete zaken. Zo formuleerden wij het toen, en zo is het in grote lijnen nog steeds. We hadden gedreven en enthousiaste mensen in onze vakgroep. Ik kijk met veel plezier op die tijd terug.’

Codificatie

‘Vanaf de jaren vijftig was men binnen de VAR, toen nog de Vereniging voor Administratief Recht, nu de vereniging voor bestuursrecht, al bezig met de harmonisatie van het bestuursrecht. De regels van het bestuursrecht stonden tot dan toe in een groot aantal bijzondere wetten. Geprobeerd werd de grootste algemene delers daaruit te distilleren. De preadviezen van de VAR en opeenvolgende rapporten ABAR getuigen daarvan. Met de grondwetswijziging van 1983 ontstond een grondwettelijke verplichting om de algemene regels van het bestuursrecht in een wet vast te leggen. Onder leiding van Michiel Scheltema, hoogleraar in Groningen, die regeringscommissaris voor de algemene regels van bestuursrecht werd, ging een gelijknamige commissie werken aan de eerste tranche van de Awb: bevoegdheden en procedures om beslissingen te nemen en normen waaraan het resultaat moet voldoen. De commissie had de complexe taak om de kern van het bestuursrecht in woorden te vatten. Die kern onderscheidt het bestuursrecht van het burgerlijk recht en het strafrecht en draaide en draait om de drie b’s: bestuursorgaan, belanghebbende en besluit. Omdat Ernst Hirsch Ballin ook in de commissie zat, kwamen de eerste voorstellen voor de wet bij ons in de vakgroep ter

¹ Henriette van Wermeskerken is juridisch journalist en tekstschrijver.

bespreking voorbij. Het was een spannende tijd. Vanuit de wetenschap weet je: het eindresultaat moet een systematische wet zijn. Zo formuleerde Scheltema het ook: de Awb wil het bestuursrecht systematiseren, harmoniseren en codificeren. Het moest een wet voor het hele bestuursrecht worden en dat is hij ook geworden.'

Tijdschrift

'In het kader van de codificatie van het bestuursrecht waren er allerlei bijeenkomsten en congressen waar over de nieuwe wet werd gesproken. Een algemeen tijdschrift voor bestuursrecht bestond in Nederland niet. We hadden Administratiefrechtelijke Beslissingen, maar dat was alleen jurisprudentie. In die tijd, het was 1987, was ik druk bezig met mijn proefschrift dat het jaar erop zou verschijnen onder de titel 'Rechter en bestuurswetgeving, Beroep tegen door bestuursorganen vastgestelde algemeen verbindende voorschriften en toetsing daarvan aan ongeschreven recht in rechtsvergelijkend perspectief.' Vanwege die rechtsvergelijking las ik buitenlandse kranten en tijdschriften, onder andere de *AJDA*, *L'Actualité Juridique de Droit Administratif* en het *Zeitschrift für Verwaltungsrecht*. In Frankrijk en Duitsland bestonden wél algemene tijdschriften voor bestuursrecht. Dus ik zei tegen Hirsch Ballin: 'Is het geen idee zo'n tijdschrift op te richten?' Hirsch Ballin speelde zelf ook al met die gedachte. Zo is het tijdschrift ontstaan. De redactie bestond in de begintijd uit Piet Boukema, oud-hoogleraar aan de VU en lid van de Raad van State, die hoofdredacteur was, Ernst Hirsch Ballin, Willem Konijnenbelt, Ton Rombouts, die later burgemeester van Den Bosch werd, Michiel Scheltema uiteraard, en ikzelf. Ik was redactiesecretaris. Het eerste nummer verscheen in 1987. Doel van het tijdschrift was om de verdere ontwikkeling van het algemeen deel van het bestuursrecht te begeleiden en te volgen. Dat deden we door grondige wetenschappelijke analyses van theorie en praktijk.'

Kronieken

'Als redactieleden schreven we af en toe zelf, maar we vroegen vooral anderen om artikelen te schrijven en bijdrages te leveren. De ruggengraat van het tijdschrift werd gevormd door de kronieken. Dat is nu nog steeds het geval. Met de indeling van de kronieken hebben we geprobeerd de drie b's te volgen en we hebben ons voor de opzet ervan ook laten inspireren door de *AJDA*, het Franse tijdschrift voor bestuursrecht. Het kroniek-onderwerp uit de begintijd 'Sancties en schadevergoeding waaronder onrechtmatige overheidsdaad', is nu 'Handhaving van bestuursrecht'. 'Rechtsbescherming' is nu 'Bestuursprocesrecht'. De kronieken 'Bestuurlijke organisatie', 'Bestuur en privaatrecht' en 'Beginselen van behoorlijk bestuur' zijn ongewijzigd. De laatste kroniek die we destijds hadden, 'De beschikking en andere bestuurshandelingen', heet nu kortweg 'Bestuurshandelingen'. Aan die laatste kroniek heb ik de afgelopen jaren zelf meegewerkt, onder meer met Gerrit van der Veen, Pelin Ozturk en nu Frank Schulmer. Ontwikkelingen

in het recht en in de maatschappij hebben nieuwe kronieken nodig gemaakt. Nu hebben we ook 'Openbaarheid en behoorlijkheid'. Die kroniek gaat over de Wet Openbaarheid van bestuur en over klachtprocedures, zoals die bij de Nationale ombudsman. Er is een kroniek 'Europees Staats- en bestuursrecht' en een kroniek 'Overheidsaansprakelijkheid'. De laatste nieuwe kroniek heet 'Subsidies en bestuursrechtelijke geldschulden'. Dit onderwerp was onder meer noodzakelijk omdat de problematiek van geldschulden van burgers, zoals bij uitkeringen, subsidies en toeslagen, enorm is toegenomen. In de media heeft dat recent terecht veel aandacht gekregen. De manier waarop de overheid omgaat met de financiële belangen van burgers baart mij zorgen. Dat regels moeten worden nageleefd en dat daarop moet worden toegezien door handhaving is een overheidsbelang dat niet uit het oog mag worden verloren, maar het afgelopen decennium heeft laten zien dat de sanctionering van de handhaving is doorgeslagen. Zodra de burger een regel niet goed naleeft wordt dat vaak direct aangemerkt als fraude en dienovereenkomstig aangepakt met boetes en verplichtingen om de gehele subsidie, toeslag of uitkering terug te betalen. Ook als mensen zich gewoon vergist hebben bij het invullen van een enkele deelvraag op een formulier. En ook als ze de vaak immense terugvorderingen helemaal niet kunnen terugbetalen. Het bekendste voorbeeld van de laatste tijd is de toeslagenproblematiek in de kinderopvang. Mensen snappen de regels soms niet, maar de ervaring heeft geleerd dat dit voor de overheid zelf ook geldt.'

Kritisch

'In de begintijd verscheen het NTB zes keer per jaar. Na een paar jaar gingen we naar tien keer per jaar en zo is het nog steeds. Aanvankelijk besteedden we ook aandacht aan nieuwe wetgeving en aan boekbesprekingen en -signaleringen. Later zijn we daarmee gestopt. Het aardige is dat Bestuursrecht Actueel recent in het NTB is geïncorporeerd, waarmee wetgeving, boekbesprekingen en andere actualiteiten weer zijn teruggekomen in het tijdschrift. In de loop der jaren zijn we steeds meer verslagen van congressen en wetenschappelijke bijeenkomsten, met name van de VAR, gaan publiceren. Het is een traditie geworden om de preadviezen van de VAR door een of meer gezaghebbende auteurs te laten bespreken. We zijn themanummers gaan ontwikkelen. Thema's waren bijvoorbeeld het 'Voorstel aanpassing bestuursprocesrecht' in 2011, 'Rechtsbescherming in het sociaal domein' en 'Responsief bestuursrecht', beide uit 2018. Het tijdschrift heeft verschillende ontwikkelingen doorgevoerd, maar het is nooit structureel van aard veranderd. De redactie heeft zich vanaf het begin ten doel gesteld om artikelen en bijdragen kritisch te beoordelen, zowel de gevraagde als de spontaan ingezonden kopij, en ongeacht de auteur. Het is mijn stellige overtuiging dat het NTB, zoals elk goed wetenschappelijk tijdschrift, alleen kan overleven in de huidige internet-omgeving wanneer de wetenschappelijke kwaliteit van de inhoud blijvend kritisch wordt bewaakt. Alleen daarmee kan het NTB zich onderscheiden van de web-wijsheid en alleen daarmee kan het gezag blijven af-

dwingen. Het bewaken van de deugdelijkheid van de bronnen is belangrijker dan ooit. Om wetenschappelijk aan de maat te zijn, moet elk artikel en elke bijdrage voldoen aan basiscriteria van wetenschappelijkheid. Dat zijn: een verantwoording van de aanleiding om het onderzoek te doen, een concrete probleemstelling, een duidelijke onderzoeksmethode, en vastgestelde bevindingen die tot de probleemstelling worden herleid. Die criteria hebben we altijd gehanteerd en dat zal niet veranderen. Wat ook onveranderd is gebleven: de goede sfeer in de redactievergaderingen. De redactie bestaat uit inspirerende mensen, die respect voor elkaars opvattingen hebben en in die sfeer met elkaar over de voorstellen en de bijdragen praten. Ik heb de vergaderingen altijd prettig en interessant gevonden.

Wat mij betreft zou de focus van het NTB blijvend gericht moeten zijn op het algemeen deel van het bestuursrecht. Dat mag niet teloor gaan door te veel aandacht voor de specifieke inhoud van wetten die tot het bijzonder deel van het bestuursrecht behoren. De nieuwe Omgevingswet bijvoorbeeld, die er aan gaat komen, is een immens belangrijke wet. Het NTB is niet het tijdschrift om de specifieke inhoud van die wet te behandelen, maar wel om te bezien wat de raakvlakken zijn met de Awb, in hoeverre daarvan wordt afgeweken en welke vragen dat voor de toepassing van de beide wetten gaat geven.’

Legaliteitsbeginsel

‘Een van de uitdagingen van de wetenschap van het bestuursrecht - en ook van het NTB - is om nieuwe ontwikkelingen in de politiek en het openbaar bestuur steeds maar weer opnieuw te spiegelen aan de grondslagen van het bestuursrecht, dat wil zeggen het legaliteitsbeginsel en de rechtsbeginselen en rechtswaarden waarop dat beginsel berust. Daar is ook alle reden toe omdat politici en beleidsmakers lang niet altijd doordrongen zijn van het besef dat ook de overheid is gebonden aan het recht en dat dit beperkingen stelt aan hun manoeuvreerruimte. De manier van omgaan met het Islamitisch lyceum in Amsterdam, waarover de Onderwijsinspectie een kritisch rapport had uitbracht, is daarvan een voorbeeld uit vele. Ook daar bleek weer dat de politiek onder invloed van de publieke opinie wilde ingrijpen, maar zich er onvoldoende rekenschap van gaf dat voor ingrijpen een wettelijke grondslag nodig is. Meer in het algemeen valt te signaleren dat beleidsmakers en beleidsvormers bij bestuursorganen veel weten van het specifieke beleidsdomein waarin zij optreden - en ook van de specifieke wet- en regelgeving op dat gebied - maar veel minder van het algemeen deel van het bestuursrecht; van het legaliteitsbeginsel, het bestuurlijk organisatierecht en de in de Awb geregelde procedures. Voordat wordt geïntervenieerd, wordt vaak te weinig diepgaand de vraag gesteld hoe de bevoegdheden geregeld zijn, wat daarvan de beperkingen zijn en welke procedures moeten worden gevolgd om een bepaald besluit te kunnen nemen. Bijvoorbeeld als het om een school gaat die vragen oproept: welke eisen kun je op grond van welke wettelijke regeling aan de school stellen, en welke stappen moet je zetten om te kunnen ingrijpen?

En, als de bestaande bevoegdheden tekort blijken te schieten, hoe moet de wet- en regelgeving worden aangepast aan de gewijzigde omstandigheden. Dat hoort tot de vragen die typisch zijn voor het algemeen deel van het bestuursrecht. De gedachte dat het legaliteitsbeginsel de kapstok voor het hele bestuursrecht is, lijkt de laatste decennia sleets te zijn geworden. Dat het bestuur geen andere bevoegdheden heeft dan die in de wet zijn geformuleerd en aan de wet gebonden is en dat er voor bestuurlijk handelen daarom in beginsel altijd een wettelijke grondslag moet kunnen worden aangewezen, staat onder druk. Maar juist omdat het legaliteitsbeginsel fundamentele rechtsbeginselen wil waarborgen verdient het in onze jachtige op optimalisering van de efficiëntie gerichte tijd hernieuwde aandacht. Die aandacht is in het bijzonder nodig omdat sprake is van erosie. Dat gebeurt op verschillende manieren. Ten eerste normeren wetten het bestuur in veel gevallen minder dan verantwoord is uit een oogpunt van democratische besluitvorming. In de mate dat de wetgever open en vage normen stelt, onttrekt hij zich aan zijn staatsrechtelijke missive en krijgt het bestuur meer ongenormeerde macht. Dat kan onder omstandigheden gerechtvaardigd zijn om het bestuur in staat te stellen om flexibel te reageren op veranderingen en nieuwe ontwikkelingen in de samenleving. Maar dat behoeft dan wel rechtsstatelijk tegenwicht. Als het bestuur zelf ook weer vage en open normen stelt, of discretionaire bevoegdheden aan lagere bestuursorganen geeft, leidt dat tot een nog verdere uitholling van het legaliteitsbeginsel. Ten tweede omdat wetgever en bestuur in toenemende mate het legaliteitsbeginsel omzeilen door buitenwettelijk te besturen met akkoorden, convenanten, afspraken, overeenkomsten en uitbestedingen van publieke taken aan de private sector. Ook dat leidt tot aantasting van de waarden van het legaliteitsbeginsel. Wij hechten aan het legaliteitsbeginsel omdat het fundamentele rechtsbeginselen van rechtsgelijkheid en rechtszekerheid, proportionaliteit en democratie in zich verenigt. Erosie van het legaliteitsbeginsel lijkt tot een bestuursrechtvrij domein te gaan leiden waarin de rechtszekerheid en rechtsgelijkheid van de burgers wordt aangetast en hun belangen, zoals zij die zien, niet evenredig worden meegewogen. Voor mij is het een van de uitdagingen van de bestuursrechtwetenschap om deze nieuwe vormen van besturen onder het bereik van het bestuursrecht te brengen.’

Rechtmatigheid

‘De rechtmatigheid van wet- en regelgeving is een oude liefde van mij. De nieuwe bestuursrechtelijke werkelijkheid vraagt er om dat rechters de rechtmatigheid van wetten en regels preciezer toetsen dan in het verleden wel is gebeurd. Rechter en bestuurswetgeving was dan ook het onderwerp van mijn proefschrift. Voor het antwoord op de vraag hoe met de exceptieve toetsing van bestuurswetgeving en beleidsregels om te gaan heeft Rob Widdershoven, advocaat-generaal bestuursrecht, in zijn gezaghebbende conclusie van december 2017² nuttige aanzetten gegeven.

² ECLI:NL:RVS:2017:3557.

Soms leidt toetsing van algemene regels tot gevolgen die de bestuursrechter onvoldoende kan overzien. Dan moet het mogelijk zijn dat hij de gevolgen beperkt tot partijen. Ook kan het gewenst zijn dat voorzien wordt in rechterlijk overgangsrecht. De tot nu toe gevormde rechtspraak maakte duidelijk dat de bestuursrechter hierin zijn weg zal weten te vinden. Serieuze overweging verdient de gedachte van Michiel Scheltema dat de strikte gebondenheid aan de wet onder omstandigheden genuanceerd zou moeten worden: als een strikte toepassing van de wet leidt tot een kennelijk onredelijk resultaat, dan moet de wet in dat specifieke geval maar even wijken. Toepassing van de wet met oogkleppen op berust op een rigide uitleg van het legaliteitsbeginsel nu dit ervan uitgaat dat de wetgever zich de toekomstige toepassingsgevallen kan voorstellen, wat natuurlijk een illusie is. Van rechters wordt daarom maatwerk gevraagd; meer en meer ook - en dat zou een breuk met het verleden zijn - in het bestuursrecht. Dat maatwerk de toekomst van het bestuursrecht is, spreekt aan. Het is daarom terecht het onderwerp van de VAR-preadviezen van dit jaar.'

Urgenda

'De afgelopen jaren is de rechter meer gaan toetsen. In kringen van de politiek en in de media hoort men dat zich een dikastrocratie aan het ontwikkelen is, een heerschappij door de rechterlijke macht, en dat de rechters terug 'in hun hok' zouden moeten. Men mag hopen dat de deelnemers aan het debat dat hierover gevoerd gaat worden, zich zullen realiseren dat zij opereren in het domein van de trias politica en dat de leer van de machtscheiding naar heersende mening berust op een evenwicht tussen de drie machten. Dit evenwicht brengt mee dat als de wetgever verzuimt te regelen wat hij wel zou moeten regelen, een rechtsstatelijk vacuüm ontstaat waarin bestuur en rechter hun eigen weg zullen moeten vinden. Het is de taak van de wetgever om fundamentele rechten te vertalen in hanteerbare wetgeving op nationaal niveau. Als Nederland zich met medewerking van regering en Staten-Generaal aan internationale verdragen verbindt, moet de wetgever zich van de gevolgen daarvan voor de nationale beleidsruimte rekenschap geven. Gebeurt dat niet of ontoereikend, dan is het onontkoombaar dat de rechter om een oplossing zal worden gevraagd, die hij bij toereikend juridisch instrumentarium ook zal moeten bieden. Uitspraken als die in de *Urgendazaak* en de *stikstofzaak* kunnen alleen in die zin worden begrepen. Ik vind het terecht dat de rechtspraak daarin zijn verantwoordelijkheid neemt. Laat de wetgever het liggen, dan komt het op het bord van de rechter. Ook uitspraken van de Centrale Raad van Beroep kunnen dit illustreren. Bijvoorbeeld twee uitspraken uit 2016 over de concentratie van rechtsbescherming.³ In die uitspraken wordt uiteengezet hoe het wettelijk systeem voor de verlening, verantwoording en vaststelling van een persoonsgebonden budget op grond van de Regeling subsidies AWBZ moet worden begrepen. Andere voorbeelden zijn twee uitspraken over de Wet maatschappelijke

ondersteuning.⁴ De uitspraken voorzien in een soort spoorboekje hoe gemeenten met die wet moeten omgaan.'

Regels

'Eerder zei ik dat de regels soms zo ingewikkeld zijn dat burgers ze niet snappen, en dat soms ook de overheid zelf de regels niet begrijpt. In het pgb-recht bestond bijvoorbeeld onduidelijkheid over het wettelijk begrip begeleiding van personen met een beperking. Daardoor was niet helder welke activiteiten wel onder begeleiding vallen en welke niet. Valt bijvoorbeeld ondersteuning bij paardrijden voor gehandicapten onder begeleiding? Bij de bekostiging van de zorg in natura was het kennelijk wel begeleiding, maar bij de pgb's stuitte het op problemen omdat het als 'vrijtijdsbesteding' werd aangemerkt, waarvoor een pgb niet bedoeld is. Omdat de wetgever de betekenis van het begrip begeleiding onvoldoende geregeld had, was de bestuursrechter genoodzaakt om aan de hand van de bescheiden wettelijke aanknopingspunten zelf een oplossing te zoeken. Uit een oogpunt van rechtszekerheid van het bestuur en de budgethouders was het beter geweest als de regelgever hier beter zijn werk had gedaan.'

Gemeenten

'Voor de manier waarop gemeenten besluiten nemen, heb ik mij altijd geïnteresseerd. Voordat ik rechten ging studeren, werkte ik vanaf 1969 tien jaar als redacteur en verslaggever voor de Arnhemse Courant, editie Edese Courant, en Dagblad De Stem. Ik deed de regionale politieke verslaggeving en bezocht daarvoor een groot aantal raadsvergaderingen in de vele gemeenten die er toen waren. In die tijd werd het Industrie- en Havenschap Moerdijk opgericht, een openbaar lichaam met bestuursbevoegdheden. Daar ontstonden juridische problemen, waar ik over schreef. Ik vond die publiekrechtelijke ontwikkelingen prachtig, maar bemerkte dat ik daarop zonder gedegen juridische achtergrond moeilijk vat kon krijgen. Daarom ben ik rechten gaan studeren. Puur uit interesse. En vanuit diezelfde interesse ben ik wetenschapper geworden.'

Tijd

'Nu ik mijn carrière bij de Raad heb afgesloten en ook afscheid neem als redacteur van het NTB, ontstaat meer tijd voor andere zaken. Mijn hele leven speel ik al gitaar, zowel akoestisch als elektrisch, en dat kan ik nu meer gaan doen. Verder fiets ik graag met mijn vrouw, onder andere in de bergen. Vroeger op de racefiets, tegenwoordig met elektrische ondersteuning. Ik werk graag in de tuin. Wie weet komen daar nog eens bijenkasten te staan, want ik volg momenteel een imker-cursus. En ik krijg meer tijd voor onze vijf, binnenkort zes, kleinkinderen. Maar ik blijf me ook met het juridische bezighouden, weliswaar niet meer als redacteur van het NTB, maar wel als auteur. Ik blijf een van de

3 ECLI:NL:CRVB:2016:4641 en ECLI:NL:CRVB:2016:4642.

4 ECLI:NL:CRVB:2017:1477 en ECLI:NL:CRVB:2018:819.

auteurs van de kroniek Bestuurshandelingen en mogelijk ga ik ook andere artikelen schrijven. Dat hoop ik, want dat doe ik graag. Daarnaast ben ik als adviseur verbonden aan een advocatenkantoor in Tilburg.'

Jongere lezers

'Dat het NTB begin dit jaar een jonge deelredactie heeft ingesteld, juich ik toe. Zo krijg je ook van jongere lezers aandacht. Ik heb de indruk dat het huidige lezerspubliek ouder is en dat jongere juristen vaak minder geïnteresseerd zijn in het algemene deel van het bestuursrecht. De aandacht gaat dan vooral naar specifieke domeinwetten en dat vind ik een zorgelijke ontwikkeling. Ik hoop dat een jongere redactie dat tij kan keren. Verder denk ik niet dat het NTB wezenlijk zal veranderen. Over vijf jaar zal het nog steeds een gezaghebbend wetenschappelijk tijdschrift zijn, verwacht ik. Met kronieken en met bijdragen die de toets der kritiek kunnen doorstaan. Misschien is het dan alleen niet meer een papier, maar een digitaal blad. De tijd zal het leren.'

Ron van Male (1949) was van 1969 tot 1979 redacteur/verslaggever voor regionale dagbladen. In 1976 ging hij rechten studeren aan de Katholieke Hogeschool Tilburg (nu: Tilburg University). In 1981 werd hij wetenschappelijk medewerker en later universitair (hoofd)docent aan deze universiteit. In 1988 promoveerde hij cum laude en een jaar later ontving hij de vijfjaarlijkse VAR-prijs voor zijn proefschrift. Van 1991 tot 2005 was hij hoogleraar Staats- en bestuursrecht aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. In 1989 werd hij plv. lid van de Centrale Raad van Beroep, waar hij van 1995 tot 2020 achtereenvolgens lid, vice-president en senior raadsheer was.

Ron van Male heeft en had diverse nevenfuncties, zoals voorzitter van de redactie van het Tijdschrift voor Ambtenarenrecht, annotator Administratiefrechtelijke Beslissingen, lid van de redactie van het NTB, lid van de redactie VUGA-commentaar Awb, en lid Besliscommissie van het Schadeschap Luchthaven Schiphol. Hij is mede-auteur van Hoofdstukken van Bestuursrecht (Van Wijk/Konijnenbelt & Van Male).